

هم کلاسی
Hamkelasi.ir

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

نام درس: فارسی

پایه: دهم

رشته: ریاضی و تجربی

صفحه ۱ از ۳

ردیف	سؤال	بارم
الف:	قلمرو زبانی	۷
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) پیران قبیلۀ خویش را حرمت‌دار، ولیکن به ایشان مولع مباش. ب) شیخ بفرمود تا آن روز موشی بگرفتند و در حقّه کردند.	۰/۵
۲	تفاوت معنایی واژه «خیره» را در ابیات زیر بررسی کنید. الف) لیک چنان خیره و خاموش ماند ب) ای تشنه به خیره چند پویی کز همه شیرین سخنی گوش ماند کاین ره که تو می‌روی سراب است	۰/۵
۳	با توجه به معنا و مفهوم جمله، واژه مناسب را انتخاب کنید. الف) چندان که در حمام شدیم دلاک و درآمدند و خدمت کردند (مکاری/ قیّم) ب) معلم را عادت آن بود که نقشه نیمه کاری با خود به کلاس آورد، به تخته سیاه با گچ طرح جانوری می‌ریخت و خود به نقشه خود می‌نشست (رونگاری/ نقطه‌چینی)	۰/۵
۴	واژه‌هایی را که از نظر املائی نادرست است، اصلاح کنید. (لثیم و پست) (غرض و دین) (فراغ و آسودگی) (متلاطم و ناآرام) (مرگ و عجل) (قربابت و خویشی) (خزلان و خواری) (مهراب عبادت)	۱
۵	گزینه درست املائی را انتخاب کنید. الف) به می دل کن که این جهان خراب ب) با تو اخلاصم دگر شد بس که دیدم عهد بر آن سر است که از خاک ما بسازد خشت (عمارت/ امارت) من که در آتش نگردانم عیار خویش را (نغز - نقض)	۰/۵
۶	جهش ضمیر را در نمونه زیر مشخص کنید و جای اصلی ضمیر را نیز نشان دهید. گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه‌دار سر رشته تا نگه دارد	۰/۵
۷	در کدام گزینه (واو) پیوندی دیده می‌شود؟ الف) خانه را اجاره می‌دادند. از قند و چای گرفته تا تره‌بار و بنشن همه را فراهم می‌کردند. ب) نمایش نیمرخ زندگان رازی در برداشت و از سر نیازی بود.	۰/۲۵
۸	نقش دستور کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) یوسف صدیق، وفادار بود. ب) خویشتن از حادثه برتر کشد.	۰/۵
۹	میان واژه‌های زیر، کدام یک دو تلفظی است؟ مشخص کنید. «بندگان، آسایش، مهربان، داستان»	۰/۲۵
۱۰	زمان دقیق فعل در جمله زیر چیست؟ چشم‌هایش دیگر نمی‌خندید.	۰/۲۵
۱۱	هسته و نوع دقیق وابسته‌ها را در گروه اسمی زیر مشخص کنید. «غبطه بزرگ زندگانی»	۰/۷۵
۱۲	کدام قسمت جمله زیر حذف شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید. «نیکو خو بهتر هزار بار از نیکو رو»	۰/۵

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

نام درس: فارسی

پایه: دهم

رشته: ریاضی و تجربی

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

صفحه ۲ از ۳

۰/۵	۱۳	معنای واژه مشخص شده را با کاربرد امروزی آن مقایسه کنید. «شوخ از خود باز کنیم»
۰/۵	۱۴	عبارت زیر را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید. «بعد از تو روا باشد، نقض همه پیمان‌ها»
۵	ب:	قلمرو ادبی
۰/۵	۱۵	آرایه‌های جناس و واج‌آرایی را در نمونه‌های زیر بیابید و بررسی کنید. الف) چو در وقت بهار آیی پدیدار ب) بوسه زن بر سر و بر دوش من حقیقت پرده برداری ز رخسار
۰/۵	۱۶	در جمله زیر میان کدام واژگان سجع وجود دارد؟ آنها را مشخص کنید. «نبینی که یوسف را از روی نیکو، بند و زندان آمد و از خوی نیکو، امر و فرمان آمد.»
۱	۱۷	آرایه‌های ادبی ایهام، تلمیح و حس‌آمیزی را در نمونه‌های زیر بیابید و کاربرد آن را بررسی کنید. (دو معنی واژه دارای ایهام را بنویسید) الف) شیرین‌ترین لبخند ب) به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب ج) گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد ببر لبان اراده توست که غلم کند به عالم شهدای کربلا را گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
۰/۵	۱۸	در بیت زیر بخش مشخص شده دارای چه آرایه‌ای است؟ منظور از این کلمه در متن چیست؟ زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت ناچار کاروان شما نیز بگذرد
۰/۵	۱۹	در نمونه‌های زیر معنای کنایه‌ها را بنویسید. الف) به دیوار و عمله بناها نگاه می‌کرد و همه بدبختی خود از چشم آنها می‌دید. ب) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم.
۲	۲۰	بیت‌های زیر را کامل کنید. الف) گر در طلبت رنجی ب) دل اگر خداشناسی
۸	ج:	قلمرو فکری
۴	۲۱	معنای عبارت‌های زیر را به نثر روان بنویسید. الف) راست به مانند یکی زلزله ب) در حضيض هم می‌توان عزیز بود. (۰/۵) ج) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام د) تویی خلاق هر دانا و نادان ه) چنان که هستی بر نشین و نزدیک من آی و) در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود. (۰/۵) ز آهنگ کید و عداوت کردند (۰/۷۵) داده تنش بر تن ساحله یله (۰/۵) بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد (۰/۷۵) (۰/۲۵) (۰/۷۵)

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

نام درس: فارسی

پایه: دهم

رشته: ریاضی و تجربی

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

صفحه ۳ از ۳

۰/۲۵	۲۲	آیه «و مکروا و مکّر الله و الله خیر الماکرین» با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟ الف) در مقابله جفا، وفا کرد و ملک تعالی او را دولت بر دولت زیادت کرد. ب) تدبیر برادران برخلاف تقدیر رحمان آمد.
۰/۵	۲۳	در جمله زیر نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید می‌کند؟ «اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن»
۰/۵	۲۴	ویژگی شاعرانه «صبا» در بیت زیر چیست؟ صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی ز روی لطف بگوش که جا نگه دارد
۰/۵	۲۵	در بیت زیر، شاعر چه دلیلی برای شکوفایی گل‌ها در فصل بهار آورده است؟ گل از شوق تو خندان در بهار است از آنش رنگ‌های بی‌شمار است
۰/۵	۲۶	مقصود از عبارت «همچون مروارید در دل صدف کج و کوله‌ای سال‌ها بسته ماند» چیست؟
۰/۵	۲۷	عبارت زیر به چه مفهومی اشاره می‌کند؟ «این هر دو حال به مدت بیست روز بود و این فصل بدان آوردم تا مردم بدانند که به شدتی که از روزگار پیش آید، نباید نالید و از فصل و رحمت کردگار ناامید نباید شد.»
۰/۵	۲۸	در جمله زیر «عقل» با چه ویژگی‌هایی وصف شده است؟ چرا؟ «چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می‌افتد»
۰/۲۵	۲۹	گوینده بیت زیر دارای کدام ویژگی اخلاقی است؟ گفت در این معرکه یکتا منم تاج سر گلبن و صحرا منم
۰/۵	۳۰	مفهوم بیت زیر را بنویسید. چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
۲۰		جمع بارم

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

صفحه ۱ از ۳

باسمه تعالی

پاسخنامه آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

رشته: ریاضی و تجربی

پایه: دهم

پاسخنامه درس: فارسی

گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب الفبا): مژده سالارکیا، سلیمان شاوله، محدثه میرزا محمد

پاسخ سؤال ۱:

الف) شیفته، بسیار مشتاق، آزمند

ب) جعبه، صندوق

(صفحه‌های ۱۸ و ۵۴)

پاسخ سؤال ۲:

خیره در بیت اول در معنای سرگشته و حیران است و در بیت دوم در معنای بیهوده

(صفحه ۱۵)

پاسخ سؤال ۳:

الف) قیّم

ب) نقطه‌چینی

(صفحه‌های ۳۲ و ۳۹)

پاسخ سؤال ۴:

قرض و دین / مرگ و اجل / خذلان و خواری / محراب عبادت

(صفحه‌های ۳۲ و ۶۳ و ۶۹ و ۷۱)

پاسخ سؤال ۵:

الف) عمارت

ب) نقض

(صفحه‌های ۵۹ و ۶۸)

پاسخ سؤال ۶:

مضاف‌الیه برای کلمه «هوا» است.

(صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

پاسخ سؤال ۷:

گزینه (ب) صحیح است.

(صفحه ۱۴)

پاسخ سؤال ۸:

الف) مسند

ب) مفعول

(صفحه ۱۴)

پاسخ سؤال ۹:

مهربان

(صفحه ۵۷)

پاسخ سؤال ۱۰:

ماضی استمراری

(صفحه ۲۲)

پاسخ سؤال ۱۱:

غبطه (هسته) / بزرگ (صفت بیانی) / زندگانی (مضاف‌الیه)

(صفحه‌های ۶۴ و ۶۷)

پاسخ سؤال ۱۲:

فعل جمله (است) - به قرینه معنوی

(صفحه‌های ۱۹ و ۵۷)

پاسخ سؤال ۱۳:

شوخ: امروزه با مزه یا شاداب یا گستاخ (یک مورد کافی است)/ گذشته: چرک یا آلودگی

(صفحه ۳۱)

پاسخ سؤال ۱۴:

بعد از تو، نقض همه پیمان‌ها روا باشد یا نقض همه پیمان‌ها، بعد از تو، روا باشد.

(صفحه‌های ۱۹ و ۵۷)

پاسخ سؤال ۱۵:

الف) واج‌آرایی صامت (ر) ب (بر) و (سر) جناس اختلافی

(صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

پاسخ سؤال ۱۶:

زندان/ فرمان

(صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

پاسخ سؤال ۱۷:

الف) شیرین‌ترین لبخند ← حس آمیزی (آمیختن حس چشایی با بینایی) (۰/۲۵)

ب) تلمیح به واقعه عاشورا (۰/۲۵)

ج) «بو» ایهام دارد: رایحه/ آرزو (۰/۵)

(صفحه‌های ۵۳، ۶۵ و ۶۹)

پاسخ سؤال ۱۸:

استعاره از دنیا (مجاز از دنیا نیز صحیح است)

(صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

پاسخ سؤال ۱۹:

الف) کسی را مسئول دانستن - کسی را مقصر شمردن

ب) ایستادگی کردن

(صفحه‌های ۲۳ و ۷۰)

پاسخ سؤال ۲۰:

الف) گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید/ چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها

ب) دل اگر خدانشناسی همه در رخ علی بین/ به علی شناختم من به خدا قسم خدا را

(صفحه ۲۳)

پاسخ سؤال ۲۱:

الف) دقیقاً شبیه به زلزله‌ای بود و که بر ساحل تکیه داده باشد. (هر مورد ۰/۲۵)

ب) در جای پست هم می‌توان گران قدر بود. (هر مورد ۰/۲۵)

ج) مرگ که سراغ همه انسان‌های مهم و معمولی می‌رود. (۰/۵) روزی به سراغ شما هم می‌آید. (۰/۲۵)

د) تو آفریننده همه موجوداتی (۰/۲۵)

پاسخنامه آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

رشته: ریاضی و تجربی

پایه: دهم

پاسخنامه درس: فارسی

هـ) با همین حالی که داری سوار اسب شو به نزد من بیا (هر مورد ۰/۲۵)

و) در کشیدن طرح اولیه اسب مشکل داشت. (هر مورد ۰/۲۵)

ز) قصد حيله و دشمنی کردند. (هر مورد ۰/۲۵)

(صفحه‌های ۱۰، ۱۴، ۳۱، ۳۹، ۵۶ و ۶۳)

پاسخ سؤال ۲۲:

گزینه (ب) صحیح است.

(صفحه ۵۸)

پاسخ سؤال ۲۳:

راز داری یا خویشتن‌داری (۰/۵)

پاسخ سؤال ۲۴:

پیک میان عاشق و معشوق (پیام‌رسان عاشق به معشوق)

(صفحه ۵۱)

پاسخ سؤال ۲۵:

شوق و عشق به خداوند

(صفحه ۱۰)

پاسخ سؤال ۲۶:

ارزش او هیچ‌گاه درک نشد. (قدر و ارزش نیما را نداشتند)

(صفحه ۴۵)

پاسخ سؤال ۲۷:

ناپایداری سختی‌ها و امید به لطف خداوند داشتن

(صفحه ۳۲)

پاسخ سؤال ۲۸:

ناتوان از درک و ناپخته - چون به کودک مانند شده است.

(صفحه ۶۷)

پاسخ سؤال ۲۹:

غرور و تکبر

(صفحه ۱۳)

پاسخ سؤال ۳۰:

ناپایداری عدل و داد عادلان و بیداد ظالمان

(درس نهم، صفحه ۶۹)